EUROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA VANJSKE
POSLOVE I
SIGURNOSNU POLITIKU

Bruxelles, 2.5.2018.
JOIN(2018) 9 final

ANNEX

PRILOG

Zajedničkom prijedlogu

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje Unija treba zauzeti u Vijeću za pridruživanje uspostavljenom Euro-mediteranskim sporazumom o pridruživanju između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Tunisa, s druge strane, u vezi s donošenjem dokumenta: „Jačanje povlaštenog partnerstva EU-a i Tunisa: strateški prioriteti za razdoblje 2018.–2020.”

PRILOG

Jačanje povlaštenog partnerstva EU-a i Tunisa:
elementi strateških prioriteta za razdoblje 2018.–2020.

1. Uvod

Tunis je donio stratešku odluku kada se čvrsto povezao s europskim područjem te je razvoj prosperitetnog i stabilnog, demokratskog Tunisa u susjedstvu EU-a od obostrane strateške koristi za oba partnera.

„Povlašteno partnerstvo" između EU-a i Tunisa dokaz je posebnih i dinamičnih bilateralnih odnosa koji su uspostavljeni te zajedničke težnje za ostvarivanjem pomaka prema što bliskijim vezama između Tunisa i europskog područja. Dugoročan cilj jest razviti ambiciozan okvir za buduće odnose nakon 2020. na temelju postignutog napretka i uz potpuno iskorištavanje prilika za bliskije veze koje pruža europska politika susjedstva u razdoblju od 2018. do 2020.

Tunis je u kontekstu povlaštenog partnerstva u potpunosti predan provedbi reformi koje su nužne za održiv socioekonomski razvoj zemlje te osiguravanju dugoročnog napretka u demokratskoj tranziciji. Uzimajući u obzir težinu zadatka i poteškoće kroz koje Tunis prolazi, Europska unija ponavlja svoju predanost podupiranju što skorije provedbe tih reformi.

Strateškim prioritetima opisanima u ovom dokumentu povlašteno partnerstvo prenosi se u praksu za razdoblje od 2018. do 2020. Stvaranje budućih mogućnosti za mlade zauzimat će središnje mjesto u mjerama obiju strana. Naglasak će biti na ubrzavanju socioekonomskih reformi, uključujući poboljšanje poslovnog okruženja i sklapanje detaljnog i sveobuhvatnog sporazuma o slobodnoj trgovini (DCFTA). Neophodna će i dalje biti demokratska konsolidacija, posebice učinkovita provedba Ustava iz 2014. i dobro upravljanje. Obje će strane pojačati suradnju u području sigurnosti i borbe protiv terorizma te u pogledu migracija i mobilnosti dovršetkom pregovora o pojednostavnjenju postupka izdavanja viza i o ponovnom prihvatu te sve aktivnije sudjelovanje Tunisa u programima EU-a. Unapređenje političkog dijaloga na visokoj razini i dijaloga s civilnom društvom te vidljivost partnerstva dobro će se uklopiti u ta nastojanja.

Ti se prioriteti temelje na petogodišnjem planu razvoja Tunisa za razdoblje 2016.–2020.[1] i Zajedničkoj komunikaciji *Jačanje potpore EU-a za Tunis*[2].

[1] Tim se planom zagovara novi model razvoja za održiv i uključiv rast, a strukturiran je oko pet prioriteta: i. dobrog upravljanja, reforme javne uprave i borbe protiv korupcije; ii. pretvorbe iz jeftinog gospodarstva u gospodarsko čvorište; iii. ljudskog razvoja i socijalne uključenosti; iv. ostvarenja regionalnih ambicija te v. zelenog gospodarstva, koje je stup održivog razvoja.

[2] Ta Komunikacija Visoke predstavnice Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Europske komisije Europskom parlamentu i Vijeću (JOIN (2016) 47 final od 29. rujna 2016.) temelji se na pet prioriteta: i. promicanju dobrog upravljanja i reforme javne uprave; ii. jačanju uloge civilnog društva; iii. ulaganju u budućnost: otvaranje radnih mjesta i poticanje održivog socioekonomskog razvoja; iv. smanjenju razlika u društvu; v. potpori za rješavanje sigurnosnih izazova te vi. zajedničkim naporima usmjerenima na bolje upravljanje migracijama i mobilnošću.

2. Strateški prioriteti povlaštenog partnerstva EU-a i Tunisa za razdoblje 2018.–2020.

Partnerstvo za mlade

EU i Tunis smatraju da je glavni cilj unaprijediti izglede za budućnost mladih, kao što pokazuje **Partnerstvo EU-a i Tunisa za mlade**, koje su 1. prosinca 2016. pokrenuli tuniski predsjednik i Visoka predstavnica/potpredsjednica. Kako bi se bolje odgovorilo na potrebe mladih Tunižana, razne tekuće i buduće mjere trebale bi biti dosljednije. Na temelju dijaloga pokrenutog radi provedbe tog partnerstva EU i Tunis obvezali su se da će učvrstiti mjere za promicanje **zapošljavanja** i zapošljivosti mladih, **mobilnosti** te **većeg sudjelovanja mladih u javnom životu i politici**, a posebno u lokalnim inicijativama. Za ostvarenje zapošljivosti bit će potrebna reforma obrazovanja i strukovnog osposobljavanja, bliskije veze između privatnog sektora i sustava obrazovanja i osposobljavanja te promicanje inovativnih inicijativa koje pokreću mladi i pružanje potpore tim inicijativama, posebno u području novih tehnologija i kulture. Potpora razvoju **tuniske nacionalne strategije za mlade** bit će ključan element partnerstva, kao što će to biti i jačanje institucija i organizacija posvećenih mladima.

Tu predanost mladima obje će strane nadopuniti radom na strateškim prioritetima navedenima u nastavku.

2.1. Uključiv i održiv socioekonomski razvoj

Politički napredak Tunisa može se održati samo ako će ga pratiti gospodarski napredak sličnih razmjera. S obzirom na osjetljivu socioekonomsku situaciju u Tunisu, koja je obilježena visokom nezaposlenošću mladih (osobito obrazovanih) te znatnim regionalnim i socijalnim razlikama, jedan od ključnih ciljeva bit će doprinos zaokretu tuniskog gospodarstva kako bi postalo konkurentnije i raznovrsnije te kako bi se preobrazilo na uključiv i održiv način, vodeći pritom računa o međunarodnim obvezama o okolišu i klimatskim promjenama. EU će i dalje podupirati i poticati strukturne reforme.

Konkretnije, mjere **u području socioekonomskog razvoja** bit će organizirane oko sljedećih obveza:

- **poboljšanja poslovne klime** i **podupiranja razvoja privatnog sektora i privatnih ulaganja**, osobito na sljedeće načine: i. pojednostavnjenjem i racionalizacijom administrativnih postupaka za poduzeća; ii. poboljšanjem pristupa financiranju te iii. promicanjem javnog i privatnog ulaganja, osobito djelotvornom provedbom Zakona o ulaganjima iz 2016. i Zakona o preinaci poreznih olakšica iz 2017., uzimajući pritom u obzir štetne odredbe o ukidanju poreznih pogodnosti,
- naglaska na aktivnom promicanju poduzetništva i razvoju MSP-ova, odnosno vrlo malih poduzeća,
- utvrđivanja i provedbe **sektorskih strategija** koje još nisu donesene, primjerice za turizam,
- poboljšanja **zaštite okoliša** i **upravljanja prirodnim resursima** (uključujući vode), posebice provedbom nacionalne strategije zelenog gospodarstva i izvršenjem tuniskih međunarodnih obveza u pogledu klimatskih promjena (doprinos utvrđen na nacionalnoj razini), plavog gospodarstva i ribolovnih resursa,

– poboljšanja **konkurentnosti** tradicionalnih sektora i sektora rasta u industriji i poljoprivredi, među ostalim većom uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija i osiguravanjem održivog upravljanja resursima te diversifikacijom **izvoznih tržišta**,

– razvoja energetskog sektora, uključujući interkonekcije elektroenergetskih sustava EU-a i Tunisa, te promicanja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti,

– razvoja sigurnog, zaštićenog, održivog i djelotvornog sustava prijevoza koji se temelji na usklađenim standardima prijevoza i integriranoj multimodalnoj mreži kako bi se olakšale veze u pravcu jug-jug i sjever-jug,

– konsolidiranja **sustava upravljanja javnim financijama** donošenjem i provedbom novog organskog zakona o proračunu, reformom državnog sustava revizije te poboljšanim upravljanjem javnim poduzećima. Provedba **reforme poreznog sustava** (pojednostavnjenje poreznog sustava, porezna pravednost, decentralizacija, modernizacija administracije, borba protiv izbjegavanja poreza i izvršenje relevantnih međunarodnih obveza) ključan su korak prema uključivijem razvoju zemlje. Važne su i potpora tekućim **reformama bankarskog sustava** i nacionalna strategija financijskog uključivanja za razdoblje 2017.–2021., koja se odnosi na pristup uslugama, njihovu uporabu i kvalitetu,

– provedbe postupka decentralizacije s ciljem razvoja javnih službi i socijalne infrastrukture (posebno u području obrazovanja, kulture, zdravlja, vode i sanitarnog sustava) kako bi se ispunile potrebe lokalnih zajednica, te ubrzavanja procesa **razvoja regija u unutrašnjosti Tunisa**, što je zajednička obveza obiju strana radi postupnog smanjenja socioekonomskih razlika.

Kako bi se potaknuo **socijalni razvoj**, obje su se strane obvezale da će i dalje promicati:

– **zapošljavanje**, posebice daljnjim reformama za osiguravanje pravednog pristupa visokokvalitetnom obrazovanju i strukovnom osposobljavanju u skladu s potrebama tržišta rada i u okviru aktivne politike za poboljšanje prilika za ulazak na tržište rada,

– integriranu i učinkovitu tunisku politiku o **socijalnom uključivanju** i djelotvornoj **socijalnoj zaštiti**, posebice jačanjem kapaciteta nadležnih javnih tijela, podupiranjem reformi koje Tunis poduzima u području društvene kohezije i provedbom članka 67. Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Tunisa o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i zajamčenom primjenom načela pravednog postupanja u socijalnom zakonodavstvu, te

– uključiv **socijalni dijalog** radi unapređenja kapaciteta za ublažavanje socioekonomskih neravnoteža, smanjenje društvenih napetosti i promicanje stvarnog društvenog mira, a time i povećanja privlačnosti zemlje stranim ulagačima.

Obje su strane i dalje u potpunosti predane postupku pregovora o **detaljnom i sveobuhvatnom sporazumu o slobodnoj trgovini (DCFTA)** te su dogovorile konkretan akcijski plan za 2018. kako bi omogućile napredak koji je potrebno ostvariti radi zaključenja krugova pregovora tijekom 2019. EU i Tunis i dalje će promicati modernizaciju tuniskog gospodarstva na korist svima, uključujući regije i zajednice u najnepovoljnijem položaju, te poticati otvaranje radnih mjesta, posebno za mlade. Obje su se strane obvezale da će povećati gospodarsku integraciju Tunisa na europskom tržištu te u regiji Magreba.

Kako bi se ojačala uloga **inovacija i istraživanja** u gospodarskom, socijalnom i regionalnom razvoju, EU i Tunis radit će na uključivanju Tunisa u europski istraživački prostor, posebice

promicanjem visokog obrazovanja, jačanjem upravljanja te mehanizmima za promicanje javnog istraživanja i prijenosa tehnologije između akademske zajednice i industrije.

2.2. *Demokracija, dobro upravljanje i ljudska prava*

EU i Tunis i dalje će pridavati posebnu važnost procesu demokratske reforme i promicanju dobrog upravljanja i vladavine prava, poštovanju ljudskih prava i temeljnih sloboda te jačanju uloge i sudjelovanja civilnog društva. Obje će strane i dalje promicati proces političkih reformi djelotvornom provedbom Ustava i izvršenjem međunarodnih obveza Tunisa.

Prioritetni aspekti u području **dobrog upravljanja i poštovanja vladavine prava** ponajprije će uključivati sljedeće:

- jačanje institucije parlamenta te stvaranje nezavisnih tijela i njihovu učinkovitu uspostavu,
- uspostavu Ustavnog suda,
- učvršćivanje demokratskog, transparentnog i neovisnog izbornog postupka,
- borbu protiv korupcije i prijevare, među ostalim podupiranjem nacionalnog tijela za suzbijanje korupcije,
- reformu pravosudnog sustava, uključujući približavanje međunarodnim standardima, među ostalima onima Vijeća Europe,
- provedbu strategije za reformu i modernizaciju javne uprave, koja uključuje poboljšanje službi na središnjoj i lokalnoj razini, uvođenje odlučivanja na temelju dokaza, pojednostavnjenje administrativnih postupaka i razvoj digitalne administracije,
- potporu procesu decentralizacije, uključujući izgradnju kapaciteta i povećanje proračuna lokalnih uprava, posebice u kontekstu lokalnih izbora u svibnju 2018., te jačanje organizacija civilnog društva, njihove uloge i doprinosa postupku odlučivanja i pojačano sudjelovanje građana, posebno mladih, u političkom životu i postupku odlučivanja.

Prioritetne obveze koje se odnose na poštovanje i promicanje **ljudskih prava** uključivat će sljedeće:

- dovršetak postupka usklađivanja zakonodavstva s Ustavom i međunarodnim standardima, sudjelovanje Tunisa u multilateralnim forumima te izvršenje obveza preuzetih u okviru mehanizma univerzalnog periodičkog pregleda,
- potporu nastojanjima u borbi protiv svih oblika diskriminacije, borbi protiv mučenja (uključujući provedbu obveza preuzetih u okviru Odbora UN-a protiv mučenja) te zaštiti i promicanju prava manjima, žena, djece i migranata,
- potporu pionirskim mjerama Tunisa za borbu protiv nasilja nad ženama, osiguranje potpune jednakosti između muškaraca i žena te promicanje uloga žena u svim područjima, posebno u gospodarskim i političkim sferama,
- zaštitu slobode izražavanja i slobode udruživanja,
- pravo na zaštitu osobnih podataka, te
- poštovanje ljudskih prava u području sigurnosti.

2.3. Stvaranje bliskijih veza među narodima, mobilnost i migracije

Stvaranje bliskijih veza između tuniskog i europskog društva produbljivanjem **razmjena među narodima, društvima i kulturama** ključan je stup povlaštenog partnerstva. Dimenzija mobilnosti od posebne je važnosti u provedbi partnerstva za mlade. Djelotvorna provedba pridruživanja Tunisa programu Obzor 2020. i njegovo sudjelovanje u programima Kreativna Europa i Erasmus+ činit će okosnice tih nastojanja.

Koordinirano upravljanje migracijama politički je prioritet Tunisa, ali i EU-a. Obje će strane težiti poboljšanju dijaloga i suradnje, posebice u pogledu provedbe **Partnerstva za mobilnost**, kojim se konsolidira borba protiv temeljnih uzroka nezakonitih migracija, i spremnosti Europe da podupre provedbu tuniskog sustava azila. Ta suradnja, kojom će se odražavati i regionalna dimenzija tih pitanja, uključivat će sljedeće:

- provedbu **tuniske nacionalne strategije** o migracijama, čime su ujedno obuhvaćeni azil i međunarodna zaštita te provedba odgovarajućeg zakonodavnog okvira,
- dovršetak **pregovora o sporazumima o ponovnom prihvatu i o pojednostavnjenju postupka izdavanja viza**,
- dobro upravljanje **zakonitim migracijama** boljom koordinacijom s državama članicama EU-a uz istodobno poštovanje njihovih nacionalnih nadležnosti, uključujući provedbu pilot-programa mobilnosti i bolju integraciju migranata u zemljama domaćinima,
- potporu mobiliziranju **Tunižana koji žive u inozemstvu** da ulažu u inovativne sektore u Tunisu,
- potporu **sprečavanju nezakonitih migracija** tako da se u strategijama razvoja više vodi računa o pitanjima migracija, a to podrazumijeva i poboljšano upravljanje granicama i kampanje za podizanje razine osviještenosti o rizicima nezakonitih migracija,
- potporu aktivnostima za sprečavanje i **suzbijanje krijumčarenja migranata i trgovanja ljudima**, među ostalim otkrivanjem i progonom kriminalnih mreža, te
- jačanje suradnje u pogledu **vraćanja i ponovnog prihvata**, uključujući potporom za održivu reintegraciju povratnika u Tunis.

2.4. Sigurnost i borba protiv terorizma

EU i Tunis suočavaju se sa zajedničkim sigurnosnim prijetnjama koje od obiju strana iziskuju **koordinirano djelovanje** i postupanje u skladu sa zajedničkim vrijednostima demokracije i ljudskih prava.

Tunis namjerava provesti svoju globalnu i višesektorsku strategiju za suzbijanje terorizma i nasilnog ekstremizma. Prioritetna područja za suradnju uključivat će sljedeće:

- provedbu **nacionalne strategije za borbu protiv terorizma**, posebice jačanjem i modernizacijom zakonodavstva te sigurnosnih službi i pravosudnih tijela u skladu s demokratskim načelima sadržanima u Ustavu,
- ubrzavanje provedbe **programa za potporu reformi i modernizaciji sektora sigurnosti**, što uključuje odgovornost snaga sigurnosti, te produbljivanje te suradnje na temelju već ostvarenog napretka,
- **borbu protiv pranja novca i financiranja organiziranog kriminala i terorizma**, uključujući učinkovitu provedbu akcijskog plana dogovorenog s Radnom skupinom za financijsko djelovanje,
- razvoj globalne politike za **sprečavanje radikalizacije**,
- pitanje stranih boraca,
- razvoj politike pomoći i zaštite za žrtve terorizma,
- borbu protiv organiziranog kriminala, posebice protiv trgovanja vatrenim oružjem i drogom,
- potporu provedbi **nacionalne strategije za sigurnost granica**,
- jačanje **suradnje s nadležnim agencijama Europske unije**, te
- suradnju u području **upravljanja rizicima od katastrofa i sprečavanja tih rizika**.

Europska unija ujedno će i dalje u potpunosti sudjelovati u skupini G7 + 6, koja osigurava koordinaciju među glavnim partnerima Tunisa.

Osim toga, mogla bi se dodatno razviti i druga područja partnerstva povezana sa sigurnošću, odnosno obranom.

3. Daljnji koraci u jačanju povlaštenog partnerstva EU-a i Tunisa

Važnost koju obje strane pridaju svojem odnosu i dalje će se nastaviti odražavati u intenzitetu političkih kontakata i redovitih posjeta, što je dio **šireg političkog dijaloga** o svim temama od zajedničkog interesa, uključujući regionalna i globalna pitanja. Trebalo bi konsolidirati **regionalnu dimenziju** tih rasprava. Obje su strane u tom pogledu svjesne važnosti svoje suradnje u kontekstu Unije za Mediteran. Uz postojeće dijaloge obje će strane surađivati s ciljem organiziranja sastanaka između EU-a i Tunisa na visokoj razini i sudjelovanja tuniskih ministara u raspravama Vijeća Europske unije o određenim temama. Obje strane potiču parlamentarnu suradnju između Europskog parlamenta i Skupštine narodnih zastupnika [Assemblée des Représentants du Peuple].

Tijela **Sporazuma o pridruživanju** (Vijeće za pridruživanje, Odbor za pridruživanje i tehnički pododbori) i dalje će biti poželjni forumi za djelotvornu provedbu partnerstva. EU i Tunis nastojat će povećati djelotvornost i dodanu vrijednost svojeg rada te što je više moguće grupirati taj rad prema glavnim prioritetnim temama u skladu sa strateškim prioritetima.

Kako bi prethodno navedeni prioriteti bili opipljiviji, Tunis će predložiti **plan djelovanja**, a EU će ga odobriti. Tim javnim dokumentom utvrdit će se najhitnije mjere (zakonodavne, strateške i operativne) koje su nužne za društveno-gospodarski oporavak zemlje. Taj plan djelovanja bit će fleksibilan i operativan mehanizam za praćenje koje će se odvijati dvaput godišnje.

U Zajedničkoj komunikaciji EU se obvezao znatno ojačati svoju **financijsku potporu** Tunisu u okviru Europskog instrumenta za susjedstvo. EU i Tunis nastojat će maksimalno iskoristiti postojeće financijske mogućnosti, uključujući nove instrumente kao što su plan vanjskih ulaganja EU-a, čime će na najbolji mogući način iskoristiti komplementarnost i učinci poluge između subvencija EU-a i kredita financijskih institucija. Obje će strane nastojati poboljšati sinergiju političkih i sektorskih dijaloga te provedbu financijske suradnje. Radit će i na jačanju mehanizama za koordinaciju i dijaloga s financijskim partnerima i međunarodnim donatorima, što je pod nadležnošću tuniske strane u pogledu utvrđivanja prioriteta i njihove provedbe.

Naposljetku, obje su se strane obvezale da će strateški odnos između EU-a i Tunisa učiniti **vidljivijim** te da će među građanima na obje strane Sredozemlja promicati koristi te suradnje.
